

139/9/A/2013

WYROK

z dnia 18 grudnia 2013 r.

Sygn. akt P 43/12*

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Hermeliński – przewodniczący

Maria Gintowt-Jankowicz

Małgorzata Pyziak-Szafnicka

Andrzej Rzepliński – sprawozdawca

Piotr Tuleja,

protokolant: Krzysztof Zalecki,

po rozpoznaniu, z udziałem Sejmu oraz Prokuratora Generalnego, na rozprawie w dniu 18 grudnia 2013 r., pytania prawnego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu:

czy art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, ze zm.) w zakresie, w jakim wskazuje przesłanki, w oparciu o które możliwe jest dokonanie czynności materialno-technicznej odebrania broni i amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobie, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni i amunicji, jest zgodny z art. 2, art. 7, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 i 3 oraz art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

o r z e k a:

Art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576) w zakresie, w jakim wskazuje przesłanki umożliwiające dokonanie czynności materialno-technicznej odebrania broni i amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobie, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni i amunicji, jest zgodny z zasadą prawidłowej legislacji wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 32 ust. 1 oraz art. 64 ust. 2 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Ponadto p o s t a n a w i a:

na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, z 2000 r. Nr 48, poz. 552 i Nr 53, poz. 638, z 2001 r. Nr 98, poz. 1070, z 2005 r. Nr 169, poz. 1417, z 2009 r. Nr 56, poz. 459 i Nr 178, poz. 1375, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307 oraz z 2011 r. Nr 112, poz. 654) umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

* Sentencja została ogłoszona dnia 9 stycznia 2014 r. w Dz. U. poz. 39.

I

1. Postanowieniem z 10 października 2012 r. (sygn. akt II SA/Po 583/12) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu (dalej: pytający sąd lub WSA w Poznaniu), wystąpił do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym, czy art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525, ze zm.; dalej: ustawa o broni) w zakresie, w jakim wskazuje przesłanki, w oparciu o które możliwe jest dokonanie czynności materialno-technicznej odebrania broni i amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobie, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, jest zgodny z art. 2, art. 7, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 i 3 oraz art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Pytający sąd wskazał, że przedmiotem zaskarżenia jest czynność materialno-techniczna przejęcia do czasowego depozytu broni myśliwskiej palnej oraz amunicji do tego rodzaju broni, a także legitymacji noszącej nazwę „pozwolenie na broń”. Decyzja została podjęta w następującym stanie faktycznym sprawy: w 2008 r. Komendant Wojewódzki Policji wydał pozwolenie na broń palną myśliwską do celów łowieckich w liczbie 6 egzemplarzy broni. W 2012 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej przedstawił posiadającemu broń zarzuty popełnienia czynów z art. 286 § 1 w związku z art. 294 § 1, w związku z art. 12 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.; dalej: k.k.), a także art. 291 §, w związku z art. 294 § 1, w związku z art. 12 k.k., oraz z art. 291 § 1 w związku z art. 12 k.k. 23 kwietnia 2012 r. Wielkopolski Komendant Wojewódzki Policji dokonał, nazwanej „postanowieniem”, czynności materialno-technicznej przejęcia do czasowego depozytu, broni myśliwskiej palnej oraz amunicji do tej broni, a także legitymacji noszącej nazwę „pozwolenie na broń”. W uzasadnieniu Komendant wskazał, że zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy o broni, Policja może za pokwitowaniem odebrać broń i amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni osobie posiadającej broń zgodnie z przepisami, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania, na okres nie dłuższy niż 3 lata. Posiadacz broni, któremu odebrano broń oraz legitymację zwrócił się do Komendanta Wojewódzkiego Policji w Poznaniu, na podstawie art. 52 § 4 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270) o usunięcie naruszenia prawa, poprzez uchylene „postanowienia” z dnia 23 kwietnia 2012 r. Komendant Wojewódzki Policji poinformował go, że odmawia wydania zatrzymanych przedmiotów, odwołując się w uzasadnieniu do swojej argumentacji z „postanowienia” z 23 kwietnia 2012 r. Posiadacz broni zaskarżył tę czynność materialno-techniczną do WSA w Poznaniu. Zarzucił naruszenie przepisów prawa, w szczególności art. 19 ust. 1a, w związku z art. 18 ust. 1 pkt 2 i art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni i wniósł „o uchylenie zaskarżonego postanowienia”. W uzasadnieniu skarżący wskazał, iż w świetle przepisów ustawy o broni, broń i amunicję można odebrać osobie, co do której istnieje „uzasadniona obawa”, że może użyć broni w celach sprzecznych z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego. Odniósł się też do art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni w nieobowiązującym już brzmieniu, gdyż przepis ten został zmieniony od 10 marca 2011 r. ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy o broni i amunicji oraz ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. Nr 38, poz. 195; dalej: ustawa o zmianie ustawy o broni). Jego zdaniem taka uzasadniona obawa, co do niego nie występuje i nie użyje broni

i amunicji w celach innych niż łowiectwo. W odpowiedzi na skargę Komendant Wojewódzkiej Policji wniósł o jej oddalenie, bowiem zarzut odnosi się w istocie do art. 19 ust. 1 ustawy o broni, a nie do przepisu będącego podstawą dokonanej przez Komendanta czynności.

Pytający sąd wskazał, że podstawę materialno-prawną zaskarżonej czynności stanowi art. 19 ust. 1a ustawy o broni, wprowadzony w życie 10 marca 2011 r. ustawą o zmianie ustawy o broni, na podstawie którego Policja, a w przypadku żołnierzy zawodowych Żandarmeria Wojskowa, może za pokwitowaniem odebrać broń i amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni osobie posiadającej broń zgodnie z przepisami, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6, do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania, na okres nie dłuższy niż 3 lata.

W brzmieniu obowiązującym do dnia 9 marca 2011 r. art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni zakazywał wydawania pozwoleń na broń osobom, co do których istniała uzasadniona obawa, że mogą użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego, w szczególności skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu lub mieniu albo wobec których toczy się postępowanie karne o popełnienie takich przestępstw.

WSA w Poznaniu zaznaczył, że w obowiązującym od 10 marca 2011 r. stanie prawnym Policja w stosunku do skazanego za przestępstwo wymienione w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni może odebrać broń i amunicję, jeżeli stanowi on zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego, a to na podstawie art. 19 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o broni (czynności takiej dokonuje się wobec osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2-6 ustawy o broni). Osobie, której – jak to było w tej sprawie – wyłącznie postawiono zarzut popełnienia takiego przestępstwa, Policja może, między innymi, dokonać czynności odebrania broni i amunicji, bez względu na to czy stanowi ona zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego. Za takim stwierdzeniem przemawia – zdaniem pytającego sądu – treść art. 19 ust. 1a ustawy o broni, który stwierdza, iż odebranie broni możliwe jest w stosunku do osoby, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni.

Porównując obie sytuacje, pytający sąd stwierdził, że ustawodawca znacznie ostrzej traktuje możliwość dokonania czynności materialno-technicznej odebrania broni i amunicji wobec skazanego za niektóre przestępstwa niż wobec jedynie o takie same przestępstwa podejrzanego (oskarżonego) przed wydaniem prawomocnego wyroku skazującego.

Art. 19 ust. 1a ustawy o broni jest niewystarczająco określony, zatem jest spreczny z zasadą prawidłowej legislacji. Odwołuje się wyłącznie do kryterium formalnego – przedstawienia posiadaczowi broni zarzutu popełnienia określonego typu przestępstwa. Inne przepisy ustawy o broni, ograniczając dostęp do broni bazują na przesłankach merytorycznych (np. art. 15 ust. 1 pkt 6, art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2), akcentując tym potencjalne zagrożenie tych osób dla nich samych, porządku lub bezpieczeństwa publicznego. Wywołuje to wątpliwości interpretacyjne. W kwestionowanym przepisie ustawodawca zastosował uproszczenie. Policja nie musi badać w każdym przypadku czy posiadacz broni stanowi zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego. Uniemożliwia to posiadanie broni tym, co do których postawienie zarzutów kryminalnych było błędne, co dowodzi statystyka kryminalna. Przemawia to za sprzecznością kwestionowanego przepisu z wynikającymi z art. 2 Konstytucji zasadami określoności prawa oraz zaufania obywateli od państwa.

Podobnie, kwestionowany przepis jest niezgodny z art. 78 Konstytucji, gdyż w

znacznej liczbie spraw zarzut popełnienia przestępstwa wymienionego w katalogu nie kończy się prawomocnym skazaniem. Mimo to – wobec treści kwestionowanego przepisu – który uzależnia odebranie broni wyłącznie od faktu postawienia zarzutu popełnienia określonego przestępstwa, posiadacz broni pozbawiony jest możliwości wykazania, że nie należy do kategorii osób stanowiących zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego. Możliwość kwestionowania takiego rozstrzygnięcia jest więc wyłącznie teoretyczna.

Pytający sąd zaznaczył, że NSA w sprawie o sygn. akt II OSK 318/09 (wyrok z 4 marca 2010 r.) stwierdził, że cofnięcie pozwolenia na broń w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni (w brzmieniu obowiązującym do 9 marca 2011 r.) było możliwe jedynie w sytuacji wykazania, że wobec osób, przeciwko którym toczy się postępowanie karne o popełnieniu przestępstw przeciwko życiu, zdrowiu lub mieniu istnieje uzasadniona obawa, że mogą użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego. Sam tylko fakt wszczęcia i prowadzenia postępowania przeciwko osobie o popełnieniu takich przestępstw nie był więc – w poprzednim stanie prawnym – wystarczającą przesłanką do cofnięcia pozwolenia na broń. Takie stanowisko NSA, jakkolwiek wyrażone w poprzednim stanie prawnym, może być relewantne dla art. 19 ust. 1a ustawy o broni – zważywszy na podobieństwo przepisów regulujących czynność odebrania broni z racji postawienia jej posiadaczowi zarzutu popełnienia określonego przestępstwa: art. 19 ust. 1 ustawy o broni w brzmieniu obowiązującym do 9 marca 2011 r. oraz art. 19 ust. 1a ustawy o broni obowiązujący od 10 marca 2011 r. Ustawodawca tworząc zakwestionowany przepis odstąpił od wskazania jako przesłanki odebrania broni, stanowienia przez jej posiadacza zagrożenia dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego i uzależnił jej odebranie wyłącznie od *stricte* formalnej przesłanki przedstawienia zarzutu popełnienia określonego przestępstwa. Skutkuje to naruszeniem zasady proporcjonalności wynikającej z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Cel wprowadzenia art. 19 ust. 1a ustawy o broni mógłby bowiem zostać w pełni osiągnięty gdyby – podobnie jak art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni – przepis ten dopuszczał odebranie broni wobec stwierdzenia ze strony posiadacza broni zagrożenia dla niego samego, porządku lub bezpieczeństwa publicznego.

Kwestionowany przepis narusza też, zdaniem sądu, art. 32 ust. 1 Konstytucji. Ustawodawca w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni uznał, że prawomocne skazanie posiadacza broni za jedno z przestępstw wymienionych w tym przepisie określa go jako osobę stwarzającą zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego. Oznacza to, że ustawodawca odróżnił posiadacza, wobec którego wydano jedynie postanowienie o postawieniu zarzutu popełnienia określonego przestępstwa od skazanego prawomocnie za takie przestępstwo. Po wprowadzeniu do ustawy o broni art. 19 ust. 1a w jednakowy sposób traktuje się posiadacza broni stwarzającego zagrożenie (art. 19 ust. 1 w związku z art. 15 ust. 1 pkt 6) i tego, który przynajmniej potencjalnie takiego zagrożenia nie stwarza (art. 19 ust. 1a).

Kwestionując zgodność art. 19 ust. 1a ustawy o broni z art. 64 Konstytucji pytający sąd przyznał, że ustawodawca ma w pewnych sytuacjach obowiązek ograniczyć właścicielskie uprawnienia osób, które spełniając ustawowe warunki nabyły broń i ją posiadają. Taki obowiązek ma ustawodawca jeżeli ograniczenie uprawnień właścicielskich jest konieczne dla ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego. Właściciel broni jest jednak pozbawiony choćby hipotetycznej obrony możliwości wykonywania prawa, nie ma nawet teoretycznej szansy wykazania, że nie stwarza zagrożenia dla dóbr. W tym kontekście WSA w Poznaniu zwrócił też uwagę na art. 325g § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze zm.), zgodnie którym w postępowaniu uproszczonym (obejmującym

przestępstwa z katalogu ustalonego w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni) nie jest wymagane sporządzenie postanowienia o przedstawieniu zarzutów, zaś zgodnie z § 2, przesłuchanie osoby podejrzanej zaczyna się od powiadomienia jej o treści zarzutu wpisanego do protokołu przesłuchania. Osobę tę od chwili rozpoczęcia przesłuchania uważa się za podejrzanego. Uproszczone postępowanie przygotowawcze prowadzone jest z reguły przez Policję.

2. W piśmie z 13 września 2013 r. Marszałek Sejmu przedstawiła stanowisko Sejmu, wnosząc o umorzenie postępowania na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK), ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. W wypadku nieuwzględnienia wniosku o umorzenie postępowania, Marszałek Sejmu wniosła o stwierdzenie, że art. 19 ust. 1a ustawy o broni w zakresie, w jakim wskazuje przesłanki, w oparciu o które możliwe jest dokonanie czynności materialno-technicznej odebrania broni oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobie, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni i amunicji, jest zgodny z art. 32 ust. 1, art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji. Ponadto w takim wypadku, wniósł o umorzenie postępowania w pozostałym zakresie, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

W opinii Marszałek Sejmu, pytanie prawne nie spełnia warunku określonego w art. 32 ust. 3 ustawy o TK, gdyż WSA w Poznaniu nie wyjaśnił w jakim zakresie odpowiedź na pytanie może mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Jest to podstawa dla umorzenia postępowania, ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku.

Odnosząc się do dopuszczalności oceny zgodności zakwestionowanego przepisu z zasadą proporcjonalności że prawo do broni mieści się w katalogu konstytucyjnych praw i wolności Marszałek Sejmu stwierdziła, że istnienie takiego prawa nie wynika ani z postanowień Konstytucji, ani orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego zapadłych na ich tle. Zdaniem Marszałek Sejmu, pytający sąd, kwalifikując prawo do posiadania broni jako prawo konstytucyjnie chronione i odnosząc do niego zasadę proporcjonalności, wadliwie skonstruował pytanie prawne, że sąd zakwestionował „sprzeczność poziomą” zachodzącą w obrębie regulacji ustawowej, a zarzut taki pozostaje poza zakresem kontroli Trybunału, który nie bada horyzontalnej niezgodności i niespójności w systemie źródeł prawa. Marszałek Sejmu zauważyła również, że zarzucana niespójność normowania ma charakter pozorny.

Marszałek Sejmu przedstawiła także zastrzeżenia co do dopuszczalności rozstrzygnięcia pytania prawnego w zakresie kontroli zakwestionowanej regulacji z art. 7 oraz art. 78 Konstytucji, ze względu na brak wymaganego uzasadnienia.

3. W piśmie z dnia 5 lipca 2013 r. Prokurator Generalny przedstawił stanowisko w sprawie wnosząc o stwierdzenie, że art. 19 ust. 1a ustawy o broni w zakresie, w jakim wskazuje przesłanki, w oparciu o które możliwe jest dokonanie czynności materialno-technicznej odebrania broni i amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobie, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, jest zgodny z art. 2, art. 31 ust. 3 oraz art. 64 ust. 2 i 3, jak również nie jest niezgodny z art. 7 oraz art. 78 Konstytucji.

Uzasadniając to stanowisko Prokurator Generalny zaznaczył na wstępie, że w polskim systemie prawnym, do praw i wolności gwarantowanych na poziomie konstytucyjnym nie należy prawo do posiadania broni. Posiadanie i używanie broni – podobnie jak w innych państwach UE jest poddane licznym ograniczeniom. Konsekwencją przyjęcia przez prawodawcę przesłanek uzasadniających obligatoryjną lub fakultatywną

odmowę wydania pozwolenia na broń, obligatoryjne lub fakultatywne cofnięcie pozwolenia, a także wprowadzenia penalizacji posiadania broni bez zezwolenia było wprowadzenie instytucji przejęcia broni do depozytu.

Prokurator Generalny zaznaczył, że zakwestionowany przepis nie dotyczy definitywnego rozstrzygnięcia w przedmiocie uprawnień do posiadania i dysponowania bronią.

Prowadzenie postępowania karnego wiąże się z możliwością nałożenia na podejrzanego szeregu czasowych obowiązków i ograniczeń (w tym środków przymusu), które jednak nie przesądzają treści późniejszego wyroku. Wskazał, że środki przymusu w rozumieniu prawa karnego procesowego polegają na posługiwaniu się przymusem psychicznym lub fizycznym albo jego zagrożeniem, a ich celem jest uzyskanie lub zabezpieczenie dowodów, zapewnienie uczestnictwa w postępowaniu karnym osób, których udział jest konieczny dla prawidłowego toku postępowania, a także zabezpieczenie wykonania kary albo środka karnego. Definitywną cechą środków przymusu jest przymus, czyli działanie wbrew woli osoby, której stosowany środek dotyczy. Część środków przymusu ma na celu nie tylko zabezpieczenie wykonania przyszłego środka karnego, ale również zabezpieczenie przed dalszym, potencjalnym naruszeniem prawa przez daną osobę. Ta ostatnia przesłanka przesądza o potrzebie zastosowania zakwestionowanego przepisu ustawy o broni.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez art. 19 ust. 1a ustawy o broni konstytucyjnych gwarancji prawa własności Prokurator Generalny stwierdził, że przepisy procedury karnej często nakładają na jednostkę ograniczenia w zakresie korzystania przez nią z dóbr prawnych, przy czym nierzadko są to ograniczenia dotkliwsze niż czasowe odebranie broni i amunicji. Prokurator Generalny stwierdził, że art. 19 ust. 1a ustawy o broni w zakwestionowanym zakresie spełnia przesłanki dopuszczalności ograniczeń prawa własności wskazane w art. 64 ust. 3 Konstytucji.

4. W piśmie z 3 kwietnia 2013 r. I Zastępca Komendanta Głównego Policji przedstawił istotne dla sprawy informacje. Od 2000 r. do chwili obecnej Policja wydała w Polsce 95 206 pozwoleń na posiadanie broni oraz zarejestrowała 256 776 egzemplarzy broni. W latach 2011-2012 Policja zabezpieczyła na podstawie art. 19 ust. 1a ustawy o broni, a następnie cofnęła pozwolenie na broń 349 osobom. W tych latach zarzut popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni postawiono 2 862 posiadaczom broni. Ten, kto utracił uprawnienia do posiadania broni obowiązany jest, zgodnie z art. 22 ustawy o broni, niezwłocznie zbyć broń i amunicję. Zastępca Komendanta Głównego Policji zaznaczył w piśmie, że zbyciem jest także pozbawienie broni palnej cech użytkowych. Jeżeli natomiast broń nie zostanie zbyta w terminie 30 dni, winna być złożona wraz z amunicją do depozytu właściwego organu Policji. Złożenie broni i amunicji do depozytu nie stanowi przeszkody do ich zbycia przedsiębiorcy uprawnionemu do obrotu bronią lub osobie posiadającej pozwolenie na ten sam rodzaj broni. Posiadający pozwolenie na broń może, po jego cofnięciu, zadysponować nią w sposób określony w art. 23 ust. 2 ustawy o broni, tj. złożyć wniosek o zniszczenie broni lub pisemne oświadczenie woli o przeniesieniu własności na rzecz Skarbu Państwa. W praktyce ci, którzy utracili pozwolenie na broń palną gazową w większości oddają ją do zniszczenia – w momencie przekazania jej organowi Policji, bądź też po upływie roku od daty złożenia do depozytu – z uwagi na mały popyt na tego rodzaju broń. W przypadku broni palnej bojowej, sportowej bądź myśliwskiej jest ona na ogół przez właścicieli sprzedawana, a w przypadku braku zainteresowania danym egzemplarzem broni, przekazywana do złomowania. Zdarza się, że np. myśliwy, który utracił pozwolenie na broń decyduje się na jej przechowywanie w depozycie organu Policji do czasu zatarcia

skazania i ponownego uzyskania uprawnienia do broni.

5. W piśmie z 9 maja 2013 r. Prezes NSA poinformował, że po wejściu w życie ustawy o zmianie ustawy o broni, kwestię interpretacji art. 19 ust. 1 i 1a ustawy o broni sądy administracyjne rozważały w siedmiu prawomocnych orzeczeniach. Dotyczyły one zawieszenia postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń oraz zawieszenia postępowania w sprawie wydania pozwolenia na broń. Orzeczenia te wydane zostały przez WSA w Warszawie, ponieważ na jego obszarze właściwości ma siedzibę organ, którego decyzja została zaskarżona: Komendant Główny Policji. WSA w Warszawie nie podnosił wątpliwości, co do konstytucyjności tych przepisów. W trzech z tych spraw wniesiono skargi kasacyjne, a NSA nie odniósł się w orzeczeniach do stosowania art. 19 ust. 1 i 1a ustawy o broni. W sprawach o zawieszenie postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń podnoszono, że art. 19 ust. 1a ustawy o broni umożliwia organom Policji działanie prewencyjne wobec osoby posiadającej pozwolenie na broń (fizyczne odebranie broni i amunicji), nie odnosząc się do samego uprawnienia (pozwolenia) do posiadania broni (por. wyroki NSA w Warszawie w sprawach z: 26 września 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1108/12; 18 października 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1014/12 i 23 października 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1015/12.

W sprawach o zawieszenie postępowania w sprawie wydania pozwolenia na broń, WSA w Warszawie zauważył, że art. 19 ust. 1a ustawy o broni wskazuje, iż ustawodawca odrębnie potraktował osoby, które już posiadają pozwolenia na broń, a którym w przypadku toczącego się postępowania o określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni przestępstwa można odebrać broń (na czas oznaczony – do trzech lat), od osób ubiegających się o wydanie pozwolenia na broń. Gdyby bowiem zamiarem ustawodawcy była odmowa wydania pozwolenia na broń osobom, wobec których toczy się postępowanie karne o popełnienie przestępstw wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, to wówczas niewątpliwie kwestia ta znalazłaby odpowiednie odzwierciedlenie w prawie pozytywnym (por. wyroki WSA w Warszawie z: 27 stycznia 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 2099/11; 2 kwietnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 2657/11; 19 kwietnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 391/12 i 4 października 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1267/12.

II

Na rozprawie w dniu 18 grudnia 2013 r. w imieniu Sejmu stawił się pan poseł Wojciech Szarama, w imieniu Prokuratora Generalnego – pan Wojciech Sadraś prokurator Prokuratury Generalnej. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu, powiadomiony prawidłowo, nie zgłosił udziału swojego przedstawiciela w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. Reprezentowani na rozprawie uczestnicy postępowania podtrzymali stanowiska wyrażone na piśmie.

III

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zakres zaskarżenia w sprawie i częściowe umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność orzekania

1.1. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu (dalej: pytający sąd lub WSA w Poznaniu), w przedstawionym pytaniu prawnym zakwestionował zgodność art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576 ze zm.;

dalej: ustawa o broni) w zakresie, w jakim wskazuje przesłanki, w oparciu o które możliwe jest dokonanie czynności materialno-technicznej odebrania broni i amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni osobie, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, z art. 2, art. 7, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 i 3 oraz art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

1.2. Zakwestionowany przepis stanowi, że:

„Policja, a w przypadku żołnierzy zawodowych Żandarmeria Wojskowa, może za pokwitowaniem odebrać broń i amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni osobie posiadającej broń zgodnie z przepisami, przeciwko której toczy się postępowanie karne o przestępstwa określone w art. 15 ust. 1 pkt 6, do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania, na okres nie dłuższy niż 3 lata”.

Art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni w brzmieniu obowiązującym od 10 marca 2011 r. stanowi zaś, że:

„Pozwolenia na broń nie wydaje się osobom: (...) 6) stanowiącym zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego:

- a) skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- b) skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za nieumyślne przestępstwo:
 - przeciwko życiu i zdrowiu,
 - przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo gdy sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia”.

1.3. Dla kontroli konstytucyjności art. 19 ust. 1a ustawy o broni istotne znaczenie ma jego „otoczenie normatywne”, przede wszystkim treść art. 19 ust. 1 oraz art. 18 ustawy o broni.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o broni:

„Osobie posiadającej broń zgodnie z przepisami ustawy Policja, a w przypadku żołnierzy zawodowych Żandarmeria Wojskowa, może za pokwitowaniem odebrać broń i amunicję oraz dokumenty potwierdzające legalność posiadania broni w przypadku ujawnienia:

- 1) okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1-2 i 4 oraz ust. 5, w zakresie broni palnej,
- 2) okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 i 4 oraz ust. 5 pkt 2-6, w zakresie zarejestrowanej broni pneumatycznej
 - a zwłoka zagrażałaby bezpieczeństwu publicznemu”.

Art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o broni stanowi zaś, że:

„Właściwy organ Policji cofa pozwolenie na broń, jeżeli osoba, której takie pozwolenie wydano (...) należy do osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2-6”.

1.4. Trybunał dostrzega konieczność systematyzacji wzorców konstytucyjnych wskazanych przez pytający sąd, który w *petitum* pytania prawnego wskazał art. 2, art. 7, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 i 3 oraz art. 78 Konstytucji.

1.5. W odniesieniu do art. 2 Konstytucji, z uzasadnienia pytania prawnego wynika, że jako wzorce kontroli pytający sąd traktuje zasadę prawidłowej legislacji oraz zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W uzasadnieniu brak jest argumentacji na rzecz niezgodności zakwestionowanego przepisu z drugą zasadą. Skoro art. 32 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK) nakazuje wskazanie w pytaniu prawnym argumentacji na rzecz niezgodności z określonym wzorcem kontroli, jej brak skutkuje umorzeniem postępowania w tym zakresie z racji niedopuszczalności postępowania. Podobny brak odnosi się do art. 7 Konstytucji – brak jest argumentacji co pociąga za sobą

umorzenie postępowania na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK.

1.6. WSA w Poznaniu uzasadniając pytanie prawne, argumentuje na rzecz niezgodności kwestionowanego przepisu z zasadą równości wyrażoną w art. 32 ust. 1 Konstytucji – choć w *petitum* pytania prawnego nie przywołuje go jako wzorca kontroli. Trybunał uznaje, że zachodzi okoliczność wymagająca uwzględnienia przyjętej w orzecznictwie Trybunału zasady *falsa demonstratio non nocet*, w związku z czym art. 32 ust. 1 Konstytucji jest wzorcem kontroli w niniejszej sprawie.

W odniesieniu do art. 31 ust. 3 Konstytucji Trybunał zauważa, że przepis ten z racji swej treści dotyczącej przesłanek dopuszczalności ograniczeń praw i wolności powinien być powiązany z konkretnym prawem lub wolnością konstytucyjną. W niniejszej sprawie Trybunał uznaje, że pytający sąd powołując się na art. 31 ust. 3 Konstytucji odnosi się do – jego zdaniem – zbyt dalekiej ingerencji ustawodawcy w konstytucyjne prawo własności chronione art. 64 Konstytucji. Z tej racji oba wzorce będą uznane za pozostające w związku.

1.7. Trybunał uznaje za zasadne odniesienie się również do stanowiska wyrażonego przez Marszałek Sejmu w zakresie, w jakim w imieniu Sejmu wniosła o umorzenie postępowania ze względu na niedopuszczalność wydania wyroku. W przedstawionym stanowisku Marszałek Sejmu stwierdziła, że pytanie prawne nie spełnia warunku określonego w art. 32 ust. 3 ustawy o TK, gdyż przedstawiający pytanie prawne skład orzekający WSA w Poznaniu ograniczył się jedynie do lakonicznego stwierdzenia, że:

„Uzyskanie odpowiedzi na przedstawione pytanie prawne ma przy tym wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, albowiem to wskazany powyżej przepis stanowił materialnoprawną podstawę czynności będącej przedmiotem zaskarżenia” (s. 18 pytania prawnego).

Trybunał stwierdza, że pytający sąd, przez wskazanie, że kwestionowany przepis stanowił materialno-prawną podstawę czynności będącej przedmiotem zaskarżenia w sposób wystarczający wykazał spełnienie przesłanki funkcjonalnej. Jest oczywiste, że stwierdzenie niekonstytucyjności tego przepisu wywarłoby bezpośredni wpływ na rozstrzygnięcie sądu.

1.8. Niezależnie od wniosku o umorzenie postępowania w całości, wątpliwości Marszałek Sejmu – w świetle zarzutów sformułowanych przez pytający sąd – wzbudziła również dopuszczalność merytorycznej kontroli zakwestionowanego przepisu z art. 31 ust. 3, art. 2, art. 7 oraz z art. 78 Konstytucji.

Zdaniem Marszałek Sejmu, niedopuszczalność kontroli zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 31 ust. 3 Konstytucji wynika stąd, że pytający sąd nie odniósł zarzutu naruszenia tego wzorca kontroli do konstytucyjnego prawa lub wolności. Trybunał nie podziela tej tezy. Z uzasadnienia pytania prawnego wynika bowiem wyraźnie, że zarzut naruszenia art. 31 ust. 3 Konstytucji sąd pytający wiąże z naruszeniem praw majątkowych właścicieli broni, którzy nabyli ją i posiadają zgodnie z przepisami ustawy, a zostają jej – przynajmniej czasowo – pozbawieni na mocy art. 19 ust. 1a ustawy o broni. Trybunał podkreśla przy tym, że uzasadnienie pytania prawnego sądu wskazuje, że rozpatrywana sprawa nie jest sprawą dotyczącą „prawa do posiadania broni”, gdyż takiego prawa w polskim porządku prawnym – nie tylko na gruncie Konstytucji, lecz także ustawy o broni – nie ma. Problem konstytucyjny powiązany z art. 31 ust. 3 Konstytucji dotyczy nadmiernej – zdaniem sądu – ingerencji ustawodawcy w prawa właścicielskie osób, które na mocy ustawowych wyjątków od generalnego zakazu posiadania broni, nabyły ją i ją posiadają.

1.9. Odnosząc się do kwestii dopuszczalności orzekania w zakresie badania

zakwestionowanego przepisu z art. 2 Konstytucji, Marszałek Sejmu uznała, że kontrola w tym zakresie jest niedopuszczalna, ponieważ zarzut nie odnosi się do nieokreśloności przepisu, ale dotyczy braku poziomej zgodności między przepisami tej samej rangi i opiera się na błędnej wykładni przepisów ustawy. Trybunał, biorąc pod uwagę liczne błędy interpretacyjne pytającego sądu, jak również dostrzegalną niestaranność w przedstawionej w pytaniu prawnym argumentacji stwierdza, że zarzut dotyczący zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 2 Konstytucji nie opiera się jednak wyłącznie na tezie o sprzeczności horyzontalnej regulacji zawartej w art. 19 ust. 1 oraz art. 19 ust. 1a ustawy o broni. Ta część argumentacji pytającego sądu wydaje się odnosić przede wszystkim do kwestii zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Zarzut niedookreśloności przepisu ma szerszy wymiar. Pytający sąd wskazuje bowiem, że ustawodawca w żaden sposób nie ograniczył Policji w podejmowaniu decyzji, czy w konkretnym przypadku osobie, przeciwko której toczy się postępowanie o popełnienie przestępstwa, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, zostanie odebrana broń, amunicja i pozwolenie na broń na podstawie art. 19 ust. 1a ustawy o broni. Z tej racji Trybunał nie dostrzega przesłanki uzasadniającej umorzenie postępowania w analizowanym zakresie, ze względu na niedopuszczalność orzekania.

1.10. Trybunał podziela natomiast stanowisko Marszałek Sejmu w zakresie, w jakim wnosi o umorzenie postępowania na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK w odniesieniu do zarzutów dotyczących niezgodności zakwestionowanego przepisu z art. 7 oraz art. 78 Konstytucji. Zarzuty niezgodności z tymi wzorami konstytucyjnymi nie zostały przez pytający sąd należycie uzasadnione.

2. Kwestia zgodności art. 19 ust. 1a ustawy o broni z konstytucyjną zasadą dostatecznej określoności prawa

2.1. Pytający sąd opiera zarzut sprzeczności art. 19 ust. 1a ustawy o broni z art. 2 Konstytucji o tezę o pogwałceniu zasady określoności przepisów prawa twierdząc, że wynika ona z odwołania się ustawodawcy w art. 19 ust. 1a ustawy o broni wyłącznie do kryterium formalnego, to jest przedstawienia posiadaczowi broni zarzutu popełnienia przestępstwa należącego do określonego katalogu, mimo że inne przepisy ustawy o broni, takie jak przywołane przez sąd: art. 15 ust. 1 pkt 6 i art. 19 ust. 1 pkt 1 i 2 odwołują się do przesłanek merytorycznych. Pytający sąd zaznacza, że te inne przepisy ustawy – ograniczając dostęp do broni, wskazują, że może być ono spowodowane jedynie potencjalnym zagrożeniem ze strony tych osób dla nich samych, porządku lub bezpieczeństwa publicznego, podczas gdy art. 19 ust. 1a ustawy o broni takiego kryterium nie ustanawia. Analiza argumentacji przedstawionej w pytaniu prawnym prowadzi do wniosku, że pytający sąd kwestionuje nie tyle niedookreśloność art. 19 ust. 1a ustawy o broni, w znaczeniu niejasności treści normatywnej przepisu, lecz brak zawarcia w tym przepisie transparentnych merytorycznych przesłanek dopuszczalności dokonania czynności materialno-technicznej odebrania broni i pozwolenia na broń, w sytuacji, gdy osoba jest oskarżona o popełnienie przestępstw, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni.

2.2. Odnosząc się do tak sformułowanego zarzutu Trybunał zaznacza, że w swym dotychczasowym orzecznictwie wielokrotnie wypowiadał się już na temat zasady dostatecznej określoności prawa (zob. wśród wielu wyroki z: 15 września 1999 r., sygn. K 11/99, OTK ZU nr 6/1999, poz. 116; 19 kwietnia 2011 r., sygn. K 19/08, OTK ZU nr 3/A/2011, poz. 24, cz. III pkt 1.2.) konsekwentnie orzekając, że zasada ta wymaga, aby przepisy były precyzyjne i komunikatywne oraz poprawne językowo.

2.2.1. Dla stwierdzenia niekonstytucyjności przepisu nie wystarcza abstrakcyjne

wykazanie jego nieokreśloności, wynikającej z posłużenia się przez ustawodawcę wyrażeniem czy zwrotem niedookreślonym. Nie w każdym wypadku nieprecyzyjne brzmienie lub niejednoznaczna treść przepisu uzasadniają tak daleko idącą ingerencję w system prawny, jaką jest jego trybunalska derogacja. Do wyjątków należy, że kontrolowany przepis jest wadliwy konstytucyjnie w stopniu kwalifikowanym i że żadna metoda wykładni nie doprowadzi do jego zgodności z Konstytucją. Pogwałcenie zasady dostatecznej określoności prawa prowadzi Trybunał do orzeczenia niekonstytucyjności przepisu, gdy niejasne i nieprecyzyjne sformułowanie przepisu rodzi niepewność jego adresatów co do ich praw i obowiązków, a także daje szerokie pole dla dowolności działania organów stosujących prawo, co – ze względu na nie dającą się usunąć dwuznaczność przepisów – może spowodować zróżnicowanie sytuacji prawnej adresatów. (zob. wyroki z: 12 września 2005 r., sygn. SK 13/05, OTK ZU nr 8/A/2005, poz. 91, cz. III pkt 2.1.; 26 maja 2009 r., sygn. P 58/07, OTK ZU nr 5/A/2009, poz. 71, cz. III pkt 4).

2.3. W celu oceny zasadności zarzutów sądu pytającego, Trybunał musi ustalić, jakie znaczenie zakwestionowanemu przepisowi oraz innym relewantnym dla sprawy przepisom ustawy o broni nadaje praktyka sądów.

2.4. Sąd pytający przywołał dwa przepisy: art. 19 ust. 1 i art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, argumentując na rzecz stwierdzenia wady konstytucyjnej art. 19 ust. 1a ustawy o broni.

W pierwszej kolejności Trybunał dokona analizy treści wyrażonych w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, do niego bowiem odsyła zakwestionowany art. 19 ust. 1a, jak również inne relewantne dla sprawy przepisy ustawy, a mianowicie art. 19 ust. 1 oraz art. 18 ustawy o broni.

2.5. Art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni dotyczy osób, które nie posiadają jeszcze pozwolenia na broń i zakazuje wydawania takiego pozwolenia osobom stanowiącym zagrożenie dla siebie, porządku publicznego lub bezpieczeństwa w komunikacji.

2.5.1. Z orzecznictwa WSA w Warszawie wynika, że za osobę stanowiącą zagrożenie dla siebie porządku lub bezpieczeństwa publicznego w rozumieniu art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni uznaje się skazanego za każde umyślne przestępstwo, w tym skarbowe, jak również każde nieumyślne przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo gdy sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia (zob. wyrok WSA w Warszawie z 7 maja 2013 r., sygn. akt II SA/Wa 12/13, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>). Przyjęta interpretacja obowiązującego brzmienia art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni oznacza, że przepis ten znajduje zastosowanie automatycznie i obligatoryjnie w każdym wypadku wydania wobec danej osoby wyroku skazującego za popełnienie kategorii przestępstw, wymienionych w tym przepisie.

2.5.2. Trybunał zaznacza, że do 9 marca 2011 r. art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni stanowił, że:

„Pozwolenia na broń nie wydaje się osobom, co do których istnieje uzasadniona obawa, że mogą użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego, w szczególności skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za przestępstwo przeciwko życiu, zdrowiu lub mieniu albo wobec których toczy się postępowanie karne o popełnienie takich przestępstw”.

W poprzednim stanie prawnym sytuacja skazanych za przestępstwa określonych kategorii oraz podejrzanych/oskarżonych o popełnienie takich przestępstw była zrównana. W obu wypadkach obowiązywał zakaz wydawania pozwolenia na broń, jeżeli istniała uzasadniona obawa, że mogą użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa

lub porządku publicznego. Warto zwrócić przy tym uwagę, że sądy administracyjne przyjmują, że poprzednie brzmienie art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni stanowiło przesłankę dla odmowy wydania pozwolenia na broń osobom skazanym za inne przestępstwa niż wskazane przykładowo w tym przepisie (np. za popełnienie przestępstwa z art. 178a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.; dalej: k.k.) – zob. wyroki NSA z: 29 listopada 2011 r., sygn. akt II OSK 1684/10, Lex nr 1070357; 21 listopada 2012 r., sygn. akt II OSK 1282/11 Lex 1291889; zob. też wyrok NSA z 23 maja 2012 r., sygn. akt II OSK 405/11, Lex 1162436 – dotyczący cofnięcia pozwolenia na broń na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o broni temu, kto popełnił przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. WSA w Warszawie w poprzednim stanie prawnym uznawał również, że zatarcie skazania nie stanowi przeszkody dla stwierdzenia istnienia uzasadnionej obawy, że dana osoba może użyć broni w celu sprzecznym z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego, a przesłanki „zagrożenie dla siebie, porządku i bezpieczeństwa publicznego” nie muszą występować łącznie, lecz każda z nich może stanowić oddzielną przesłankę cofnięcia pozwolenia na broń (zob. wyrok WSA w Warszawie z 6 grudnia 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1805/12, Lex nr 1234473).

2.5.3. Przywołane tezy z orzecznictwa sądów administracyjnych wskazują na szerszy zakres podmiotowy zakazu z art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni w poprzednim brzmieniu. Z drugiej strony, WSA w Warszawie, orzekając na podstawie poprzednio obowiązującego stanu prawnego, podkreślał konieczność każdorazowego ustalania związku przyczynowego pomiędzy popełnieniem przez skarżącego danego przestępstwa a zaistnieniem uzasadnionej obawy użycia broni w celach sprzecznych z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego (zob. wyrok z 29 listopada 2011 r., sygn. akt II SA/Wa 1837/11, Lex nr 1153550; w kontekście cofnięcia pozwolenia na broń zob. wyrok WSA w Warszawie z 9 marca 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 2784/11, Lex nr 1139004).

2.5.4. Podsumowując, poprzednie brzmienie art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni pozostawiając otwarty katalog przesłanek skutkujących zakazem wydania pozwolenia na broń, dawało organom stosującym prawo więcej swobody w interpretacji ocennego zwrotu przepisu: zaistnienie uzasadnionej obawy użycia broni w celach sprzecznych z interesem bezpieczeństwa lub porządku publicznego. Powyższe ustalenia mają istotny wpływ na dekodowanie treści art. 19 ust. 1 i art. 19 ust. 1a oraz art. 18 ustawy o broni.

2.6. Art. 18 ustawy o broni normuje cofnięcie pozwolenia na posiadanie broni i amunicji, wskazując na obligatoryjne (ust. 1) oraz fakultatywne (ust. 4 i 5) przesłanki cofnięcia pozwolenia. Art. 18 ust. 1 pkt 2 stanowi, że właściwy organ Policji cofa pozwolenie na broń, jeżeli osoba, której takie pozwolenie wydano należy do osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2-6.

Dla oceny trafności zarzutów sądu pytającego konieczne jest ustalenie relacji treściowych art. 19 ust. 1a, art. 19 ust. 1 z art. 18 ustawy o broni. Trybunał zaznacza przy tym, że literalne brzmienie tych przepisów może rodzić wątpliwości. W szczególności odnosi się to do art. 19 ust. 1 oraz art. 19 ust. 1a ustawy o broni. Sąd pytający wskazuje bowiem, że w przypadku osób skazanych za kategorie przestępstw wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni ustawodawca jest mniej stanowczy niż wobec podejrzanych/oskarżonych o popełnienie takiego przestępstwa. Trybunał stwierdza jednak, że argumentacja sądu pytającego nie znajduje oparcia w ustalonej linii orzeczniczej WSA w Warszawie. Sąd ten podkreśla bowiem odrębność postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na broń na podstawie art. 18 ustawy o broni od postępowań dotyczących czynności materialno-technicznej faktycznego odebrania broni, amunicji oraz dokumentu potwierdzającego legalność posiadania broni uregulowanych w art. 19 ustawy o broni

(zob. wyroki WSA w Warszawie z: 26 czerwca 2012, sygn. akt II SA/Wa 1108/12, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>; 18 października 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1014/12, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl> i 23 października 2012 r., sygn. akt II SA/Wa 1015/12, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>). Przyjęcie takiej interpretacji art. 18 oraz art. 19 ustawy o broni oznacza, że w przypadku skazania za przestępstwo wymienione w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni następuje obligatoryjne cofnięcie pozwolenia na posiadanie broni na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy o broni.

2.7. Zgodnie z art. 20 ustawy o broni, cofnięcie pozwolenia na broń, dopuszczenia do posiadania broni oraz unieważnienie karty rejestracyjnej broni pneumatycznej następuje w drodze decyzji administracyjnej. Ze względów faktycznych lub proceduralnych decyzja taka może zostać wydana z pewnym opóźnieniem. Do czasu zakończenia postępowania w sprawie cofnięcia pozwolenia na posiadanie broni na podstawie art. 18 ustawy o broni, skazany za przestępstwo może faktycznie nadal posiadać broń i amunicję. Z tej racji ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie regulacji z art. 19 ust. 1 ustawy o broni, która pozwala na odebranie broni, amunicji oraz dokumentu pozwolenia na posiadanie broni, w sytuacji, gdy zwłoka zagrażałaby bezpieczeństwu publicznemu. Należy przy tym zaznaczyć, że wbrew temu co twierdzi sąd pytający ustawodawca nie traktuje skazanego za przestępstwo wymienione w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni łagodniej niż oskarżonego o popełnienie takich przestępstw. W przypadku skazanego tak czy inaczej pozwolenie na broń zostanie mu cofnięte, a posiadana broń i amunicja zostaną odebrane. Od wystąpienia określonych dodatkowych okoliczności zależne jest wyłącznie to, czy rzeczywiste odebranie broni, amunicji oraz dokumentu potwierdzającego legalność posiadania broni nastąpi po zakończeniu postępowania, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, czy też wcześniej, na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o broni.

2.8. W przypadku oskarżonego o popełnienie przestępstw wymienionych w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni ustawodawca – w przeciwieństwie do skazanego – jedynie dozwala, a nie nakazuje – Policji na czynność materialno-techniczną odebrania broni, amunicji oraz dokumentu potwierdzającego legalność posiadania broni. Ustawodawca nie posłużył się w kwestionowanym przepisie ani zwrotem ocennym, ani klauzulą odsyłającą. Należy też zaznaczyć, że czynność materialno-techniczna odebrania broni nie jest równoznaczna – podobnie jak w przypadku art. 19 ust. 1 ustawy o broni – z cofnięciem pozwolenia na broń. Oskarżony prawomocnie uniewinniony ponownie może nabyć broń lub odzyskać broń odebraną mu na podstawie art. 19 ust. 1a ustawy o broni. Należy przy tym zaznaczyć, że zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o broni broń oraz dokumenty, o których mowa w ust. 1 oraz 1a, niezwłocznie przekazuje się do depozytu właściwemu organowi Policji albo Żandarmerii Wojskowej.

Trybunał stwierdza, że pomimo pewnych wad legislacyjnych kwestionowanego unormowania – związanych przede wszystkim z jego otoczeniem normatywnym (art. 19 ust. 1 oraz art. 18 ustawy o broni) oraz odesłaniami do art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, sądy administracyjne stosują konsekwentną linię interpretacyjną art. 19 ust. 1 oraz kwestionowanego art. 19 ust. 1a ustawy o broni, linię nie potwierdzającą wątpliwości sądu pytającego.

2.9. W tym stanie rzeczy Trybunał stwierdza, że zarzut sądu pytającego, co do niezgodności art. 19 ust. 1a ustawy o broni z zasadą określoności nie ma wystarczającego uzasadnienia. Trybunał podkreśla jednocześnie, że brak w art. 19 ust. 1a ustawy o broni dodatkowych przesłanek uzasadniających dokonanie czynności materialno-technicznej odebrania broni, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni stanowi w istocie zarzut przekroczenia zasady proporcjonalności. Zarzut ten rozważony jest w dalszej części uzasadnienia.

3. Kwestia zgodności art. 19 ust. 1a ustawy o broni z art. 32 ust. 1 Konstytucji

3.1. Zdaniem sądu, kwestionowany przepis ustawy narusza też art. 32 ust. 1 Konstytucji. Argumentując na rzecz tej tezy, WSA w Poznaniu wskazał, że ustawodawca w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni uznał, że prawomocne skazanie posiadacza broni za przestępstwo wymienione w katalogu zawartym w tym przepisie, decyduje o tym, iż stanowi on zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego. Skoro ustawodawca stwierdził, że o okoliczności tej przesądza dopiero prawomocny wyrok sądu, to oczywistym jest, że odróżnił on sytuację posiadacza, wobec którego wydano jedynie postanowienie o postawieniu zarzutu popełnienia przestępstwa należącego do ww. katalogu. Zatem o ile każdy posiadacz broni skazany za przestępstwo wymienione w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, stanowi zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego, o tyle nie zawsze takie zagrożenie wystąpi w przypadku posiadacza broni jedynie podejrzanego/oskarżonego o popełnienie takiego przestępstwa. Żaden przepis ustawy o broni nie stanowi przy tym, że sam fakt postawienia zarzutu popełnienia przestępstwa wymienionego w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni oznacza, iż podejrzanego/oskarżonego posiadacza broni stanowi zagrożenie dla siebie, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Również judykatura wypracowała niekwestionowany dziś pogląd wykluczający taką zależność (por. wyrok NSA z 4 marca 2010 r., sygn. akt II OSK 318/09, Lex nr 597537). Z momentem wprowadzenia przez ustawodawcę do ustawy o broni art. 19 ust. 1a możliwość odebrania broni palnej jednakowo dotyczy osób stanowiących zagrożenie (art. 19 ust. 1 w związku z art. 15 ust. 1 pkt 6), jak i tych, którzy przynajmniej potencjalnie takiego zagrożenia nie stwarzają (art. 19 ust. 1a). Powyższej dyskryminacji nie da się – zdaniem pytającego sądu – wyjaśnić w świetle dopuszczalnych wyjątków od zasady równości wobec prawa.

3.2. Przechodząc do oceny zarzutu sądu pytającego, Trybunał podkreśla, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, zasada równości oznacza, że wszystkie podmioty charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez różnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących (zob. wśród wielu, wyrok TK z 5 listopada 1997 r., sygn. K 22/97, OTK ZU nr 3-4/1997, poz. 41). Jeżeli prawodawca różnicuje podmioty prawa, które charakteryzują się wspólną cechą istotną, to wprowadza odstępstwo od zasady równości. Takie odstępstwo jest dopuszczalne, jeżeli zostały spełnione następujące warunki: 1) kryterium różnicowania pozostaje w racjonalnym związku z celem i treścią danej regulacji; 2) waga interesu, któremu różnicowanie ma służyć, pozostaje w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku wprowadzonego różnicowania; 3) kryterium różnicowania pozostaje w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych.

3.3. Mając to na uwadze, Trybunał stwierdza, że zarzut sądu pytającego jest bezzasadny. Wynika on z błędnego przekonania o podobieństwie sytuacji prawnej skazanego za przestępstwo wymienione w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni oraz podejrzanego/oskarżonego o popełnienie takiego przestępstwa, gdy w rzeczywistości są to podmioty odmienne. Sąd nietrafnie również zakłada – co Trybunał wykazał w pkt 2.7. uzasadnienia – że oskarżonego o popełnienie przestępstwa wymienionego w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni ustawodawca traktuje gorzej od skazanego za popełnienie takiego przestępstwa. Z tych racji Trybunał nie znajduje podstaw do obalenia domniemania zgodności zakwestionowanego przepisu z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

4. Kwestia zgodności art. 19 ust. 1a ustawy o broni z art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji

4.1. WSA w Poznaniu kwestionuje zgodność art. 19 ust. 1a ustawy o broni z art. 64 Konstytucji, wskazując, że w znacznej części postępowań karnych, postawienie zarzutu popełnienia przestępstwa wymienionego w katalogu art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, nie kończy się prawomocnym skazaniem. Właściciel broni pozbawiony jest wówczas do zakończenia postępowania karnego korzystania z prawa własności i nie ma szansy wykazania, że nie stanowi zagrożenia dla porządku publicznego. Ustawodawca nie powinien traktować osób, o których mowa w art. 19 ust. 1a ustawy o broni instrumentalnie. W obowiązującym stanie prawnym ustawodawca przewidując możliwość odebrania broni osobie, której postawiono zarzut popełnienia przestępstwa wskazanego w katalogu wymienionym w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni, godzi się na to, że czynność materialno-techniczna odebrania broni może dotyczyć posiadacza, który nie zostanie prawomocnie skazany za to przestępstwo. W opinii sądu pytającego art. 19 ust. 1a ustawy o broni narusza również art. 31 ust. 3 Konstytucji, gdyż nie wskazuje precyzyjnie przesłanek merytorycznych tak pozytywnych jak i negatywnych, które usprawiedliwiałyby ingerencję Policji w korzystanie z prawa posiadania broni.

4.2. Odnosząc się do zarzutów sądu pytającego, Trybunał podkreśla, że polskie prawo – ani ustawa zasadnicza, ani ustawa o broni – nie gwarantuje prawa do posiadania broni. Zgodnie z art. 2 ustawy o broni:

„Poza przypadkami określonymi w ustawie nabywanie, posiadanie oraz zbywanie broni i amunicji jest zabronione”.

Oznacza to, że w Polsce posiadanie broni jest reglamentowane i dopuszczalne jedynie pod warunkiem spełnienia określonych przesłanek. Na mocy ustawy o broni ustawodawca zdecydował się ograniczyć możliwość wykonywania prawa własności broni. Należy uznać, że wartością przemawiającą za taką decyzją ustawodawcy było przede wszystkim gwarantowane w art. 38 Konstytucji fundamentalne prawo człowieka: prawo do życia. Takie podejście musi mieć wpływ na przedstawiony przez sąd pytający problem konstytucyjny. W przypadku legalnego posiadania broni można mówić o wykonywaniu prawa własności, jednak jest to ograniczone prawo wykonywania własności. Oczywiście ustawodawca, ograniczając prawo wykonywania prawa własności – nawet tak specyficznej i reglamentowanej rzeczy jak broń – musi szanować konstytucyjne warunki wynikające z art. 64 ust. 3 oraz art. 31 ust. 3 Konstytucji. Zgodnie z art. 64 ust. 3 Konstytucji:

„Własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza ona istoty prawa własności.”

4.3. Norma wynikająca z kwestionowanego przepisu spełnia test konstytucyjnej proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Specyfika broni wymaga bowiem ograniczenia jej dostępności. Właścicielem broni może zostać jedynie ten, kto spełni warunki przewidziane w ustawie o broni.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o broni:

„Broń palną i amunicję do tej broni, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 11, można posiadać na podstawie pozwolenia na broń wydanego przez właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu zainteresowanej osoby lub siedzibę zainteresowanego podmiotu komendanta wojewódzkiego Policji, a w przypadku żołnierzy zawodowych — na podstawie pozwolenia wydanego przez właściwego komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej”.

Natomiast zgodnie z art. 9 ust. 6 ustawy o broni:

„Pozwolenie na broń, karta rejestracyjna broni palnej pozbawionej cech użytkowych oraz karta rejestracyjna broni pneumatycznej są wydawane na czas nieokreślony”.

Art. 10 ustawy o broni stanowi, że:

„Właściwy organ Policji wydaje pozwolenie na broń, jeżeli wnioskodawca nie stanowi zagrożenia dla samego siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego oraz przedstawi ważną przyczynę posiadania broni.”

Ustawodawca w ust. 2 art. 10 wskazał, że:

„Pozwolenie na broń wydaje się w szczególności w celach: 1) ochrony osobistej; 2) ochrony osób i mienia; 3) łowieckich; 4) sportowych; 5) rekonstrukcji historycznych; 6) kolekcjonerskich; 7) pamiątkowych; 8) szkoleniowych”.

Zgodnie zaś z ust. 3 tego przepisu:

„Za ważną przyczynę, o której mowa w ust. 1, uważa się w szczególności:

- 1) stałe, realne i ponadprzeciętne zagrożenie życia, zdrowia lub mienia – dla pozwolenia na broń do celów ochrony osobistej, osób i mienia;
- 2) posiadanie uprawnień do wykonywania polowania, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów – dla pozwolenia na broń do celów łowieckich;
- 3) udokumentowane członkostwo w stowarzyszeniu o charakterze strzeleckim, posiadanie kwalifikacji sportowych, o których mowa w art. 10b, oraz licencji właściwego polskiego związku sportowego – dla pozwolenia na broń do celów sportowych;
- 4) udokumentowane członkostwo w stowarzyszeniu, którego statutowym celem jest organizowanie rekonstrukcji historycznych oraz zaświadczenie potwierdzające czynny udział w działalności statutowej – dla pozwolenia na broń do celów rekonstrukcji historycznych;
- 5) udokumentowane członkostwo w stowarzyszeniu o charakterze kolekcjonerskim – dla pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich;
- 6) udokumentowane nabycie broni w drodze spadku, darowizny lub wyróżnienia – dla pozwolenia na broń do celów pamiątkowych;
- 7) posiadanie uprawnień, określonych w odrębnych przepisach do prowadzenia szkoleń o charakterze strzeleckim oraz udokumentowane zarejestrowanie działalności gospodarczej w zakresie szkoleń strzeleckich – dla pozwolenia na broń do celów szkoleniowych”.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o broni:

„Pozwolenie na broń wydawane jest w drodze decyzji administracyjnej, w której określa się cel, w jakim zostało wydane oraz rodzaj i liczbę egzemplarzy broni”.

Ponadto, stosownie do art. 16 ust. 1 ustawy o broni:

„Osoba, która występuje z podaniem o wydanie pozwolenia na broń, jest obowiązana zdać egzamin przed komisją powołaną przez właściwy organ Policji ze znajomości przepisów dotyczących posiadania i używania danej broni oraz z umiejętności posługiwania się tą bronią”.

Art. 15 ust. 1 ustawy o broni wskazuje kategorie osób, którym nie wydaje się pozwolenia na broń:

- „1) niemającym ukończonych 21 lat, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 2) z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375), lub o znacznie ograniczonej sprawności psychofizycznej;
- 3) wykazującym istotne zaburzenia funkcjonowania psychologicznego;
- 4) uzależnionym od alkoholu lub od substancji psychoaktywnych;
- 5) nieposiadającym miejsca stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) stanowiącym zagrożenie dla siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego:
 - a) skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
 - b) skazanym prawomocnym orzeczeniem sądu za nieumyślne przestępstwo:

- przeciwko życiu i zdrowiu,
 - przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo gdy sprawca zbiegł z miejsca zdarzenia”.
- Zgodnie zaś z art. 17 ust. 1 ustawy o broni:

„Właściwy organ Policji może odmówić wydania pozwolenia na broń osobie, która naruszyła:

- 1) warunki określone w pozwoleniu na broń, o których mowa w art. 10 ust. 7;
- 2) obowiązek rejestracji broni, o którym mowa w art. 13 ust. 1;
- 3) obowiązek zawiadomienia o utracie broni, o którym mowa w art. 25;
- 4) obowiązek zawiadomienia o zmianie miejsca stałego pobytu, o którym mowa w art. 26;
- 5) zasady przechowywania oraz ewidencjonowania broni i amunicji oraz ich noszenia, o których mowa w art. 32”.

Powyższa regulacja wskazuje, że właścicielem i posiadaczem broni można zostać po spełnieniu wielu warunków, a w przypadku pojawienia się nowych okoliczności zagrażających bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu, pozwolenie na broń może zostać cofnięcie lub też broń może zostać tymczasowo odebrana (na podstawie kwestionowanego art. 19 ust. 1a ustawy o broni).

W tym kontekście należy podkreślić, że zgodnie z art. 22 ustawy o broni:

„1. Osoba, która utraciła uprawnienie do posiadania broni lub której unieważniono kartę rejestracyjną broni pneumatycznej, jest obowiązana niezwłocznie zbyć broń i amunicję do tej broni.

1a. Za wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, uważa się także pozbawienie broni palnej cech użytkowych.

2. Zbycie broni, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za pośrednictwem przedsiębiorcy uprawnionego do obrotu bronią lub w sposób, o którym mowa w art. 21.

3. Jeżeli broń nie zostanie zbyta w terminie 30 dni, należy ją złożyć wraz z amunicją do depozytu właściwego organu Policji.

4. Złożenie broni i amunicji do depozytu nie stanowi przeszkody do ich zbycia w trybie, o którym mowa w ust. 2”.

Zgodnie z art. 23 ustawy o broni:

„1. Koszty związane z deponowaniem broni i amunicji ponosi:

1) Policja lub Żandarmeria Wojskowa – w przypadku przejęcia jej do depozytu, w trybie określonym w art. 19 ust. 1, 1a oraz ust. 3 lub art. 36 ust. 3, oraz przekazania do depozytu przez znalazcę;

2) osoba, która utraciła prawo do jej posiadania, deponująca ją w trybie określonym w art. 22 ust. 3;

3) osoba deponująca, która weszła w jej posiadanie po osobie zmarłej;

4) osoba deponująca ją w trybie, o którym mowa w art. 41 ust. 2, art. 42 ust. 5, art. 43 ust. 5 oraz w art. 54.

2. Osoba składająca do depozytu broń, amunicję, z wyjątkiem znalazcy tej broni lub amunicji, w zakresie tej broni może:

1) wyrazić zgodę na jej zniszczenie – do protokołu przyjęcia broni oraz amunicji;

2) złożyć pisemny wniosek o zniszczenie broni oraz amunicji;

3) złożyć pisemne oświadczenie woli o przeniesieniu własności broni oraz amunicji na rzecz Skarbu Państwa.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, opłaty związane z deponowaniem broni i amunicji są pobierane po upływie roku od dnia ich złożenia do depozytu”.

Szczegóły deponowania broni określa wydane na podstawie art. 24 ustawy o broni rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad deponowania i niszczenia broni i amunicji w depozycie Policji, Żandarmerii Wojskowej lub organu celnego oraz stawki odpłatności za ich

przechowywanie w depozycie (Dz. U. Nr 152, poz. 1609; dalej: rozporządzenie). Zgodnie z § 8 rozporządzenia:

„1. Osoba, która złożyła broń do depozytu, ma prawo dostępu do niej, w celu okazania osobom zainteresowanym jej nabyciem oraz w celu oceny stanu broni, po uzgodnieniu terminu z jednostką deponującą.

2. Fakt udostępnienia broni odnotowuje się w Książce ewidencji broni i amunicji”.

Zgodnie zaś z § 9 rozporządzenia:

„1. W przypadku wniosku osoby, która złożyła broń do depozytu, o zniszczenie broni lub amunicji, lub wyrażenia przez nią zgody na tę czynność albo uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w § 7 ust. 4, kwalifikującej broń do przekazania w celu zniszczenia, dokonuje się komisyjnego przekazania broni do jej zniszczenia.

2. Z czynności przekazania broni do właściwej jednostki deponującej w celu jej zniszczenia sporządza się protokół, który powinien zawierać w szczególności dane jednoznacznie identyfikujące broń i amunicję.

3. Osoba, która złożyła broń do depozytu, którą zakwalifikowano na mocy decyzji do zniszczenia, lub wyrażająca zgodę na jej zniszczenie, jest powiadamiana przez jednostkę deponującą o komisyjnym zniszczeniu broni lub amunicji”.

§ 11 rozporządzenia stanowi, że:

„1. Za przechowywanie broni oraz amunicji w depozycie jest pobierana opłata w wysokości 1% opłaty za wydanie pozwolenia na broń osobie fizycznej za każdą dobę przechowywania.

2. Opłata określona w ust. 1 jest pobierana od każdej sztuki broni lub broni wraz z amunicją przyjętej do depozytu na podstawie protokołu, o którym mowa w § 2”.

§ 12 rozporządzenia stanowi zaś, że:

„Opłatę, o której mowa w § 11, wpłaca się do kasy lub na rachunek bankowy jednostki deponującej, najpóźniej w dniu odbioru broni i amunicji z depozytu”.

4.4. Mając na uwadze powyższe regulacje ustawowe oraz wykonawcze dotyczące warunków posiadania broni, Trybunał stwierdza, że kwestionowany przepis jest proporcjonalną konstytucyjnie ingerencją w prawo własności. Ograniczenie wykonywania prawa własności uzasadnione jest koniecznością ochrony praw i wolności innych osób; sposób ograniczenia jest adekwatny do założonego celu (broń pozostaje w depozycie do czasu zakończenia postępowania sądowego lub też może zostać zbyta przez dotychczasowego właściciela) i nie jest nieproporcjonalny (osoba ta – zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o broni – nie ponosi kosztów pozostawienia broni w depozycie, a po zakończeniu postępowania karnego, jeżeli nie zostanie skazana, będzie mogła korzystać z dotychczasowego prawa własności broni). Trybunał nie dostrzega nadmiernej swobody pozostawionej Policji w sferze stosowania art. 19 ust. 1a ustawy o broni.

Ponadto, jak trafnie wskazał na rozprawie przedstawiciel Prokuratora Generalnego, zakwestionowany przepis ma podobną funkcję do środków zapobiegawczych przewidzianych w kodeksie postępowania karnego. Przy czym, jak wskazał Prokurator Generalny w stanowisku przedstawionym na piśmie, ustawodawca przewiduje wobec osoby, przeciwko której toczy się postępowanie karne możliwość zastosowania środków przymusu niekiedy znacznie mocniej ingerujących w konstytucyjnie chronione prawa i wolności (np. tymczasowe aresztowanie). Te ustalenia potwierdzają tezę, że art. 19 ust. 1a ustawy o broni spełnia konstytucyjne przesłanki dopuszczalności ograniczeń praw i wolności.

Trybunał stwierdza, że użycie przez ustawodawcę słowa „może”, stanowi wyraźną wskazówkę dla organów stosujących prawo, że dokonanie analizowanej czynności materialno-technicznej jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy zachodzi obawa, że podejrzany/oskarżony o popełnienie przestępstwa z art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy o broni

stanowiły zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego albo dla wolności i praw innych osób.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny orzekł jak w sentencji.